

INFORMACJE O ZWIĄZKU

Polski Związek Alpinizmu (PZA)

Association Polonaise d'Alpinisme

Adres: 00-666 Warszawa, ul. Noakowskiego 10 m.12; tel./faks (22) 875 85 05; e-mail: biuro@pza.org.pl; www.pza.org.pl.

Data założenia, miejsce: lipiec 1903, Zakopane.

Zmiany nazwy: 1903–1935 Sekcja Turystyczna Towarzystwa Tatrzańskiego, 1935–1974 Klub Wysokogórski, od 1974 – Polski Związek Alpinizmu.

Liczba zawodników: ok. 6000.

Liczba klubów: kluby powierzchniowe: 37, kluby jaskiniowe: 24.

Adres federacji międzynarodowej: Union Internationale des Associations d'Alpinisme (UIAA), Monbijoustrasse 61 Postfach CH-3000 Bern 23, Switzerland/Szwajcaria (alpinizm); Union Internationale de Speleologie (UIS) RNDr Pavel Bosak, CSc. c/o Czech Speleological Society, Kalidnicka 4-6, Praha 3, Czech Republic/Republika Czeska (speleologia).

Janusz Kurczab

Góry wysokie

Rok 2005 zaczął się mocnym uderzeniem. Kierowana przez Jana Szulca z Klubu Wysokogórskiego Trójmiasto zimowa wyprawa na niezdojany zimą ośmiotysięcznik **Shisha Pangma** (8027 m) zakończyła się pełnym sukcesem. Dobrze wybrany cel, odpowiednia aklimatyzacja i błyskawicznie podjęta decyzja – to wszystko sprawiło, że Polacy znów zaczęli odgrywać pierwszoplanową rolę w zimowym himalaizmie. 14 stycznia o godzinie 13.13 na wierzchołku stanęło dwóch uczestników wyprawy: Polak Piotr Morawski i Włoch Simone Moro. Było to pierwsze zimowe zdobycie ośmiotysięcznika od 1989 r. Wówczas sukces na Lhotse (8501 m) odniósł samotnie Krzysztof Wielicki. Dwójce szturmowej sekundował jeszcze jeden polski zespół: Jacek Jawień i Dariusz Załuski. Pogorszenie się pogody uniemożliwiło im powtórzenie wejścia na szczyt, ale głównym zadaniem Załuskiego było nakręcenie filmu o wyprawie, co mu się całkowicie udało.

Nie powiodła się natomiast już druga próba Piotra Pustelnika wejścia na **Annapurnę**, południową ścianę. Mały, czteroosobowy zespół ciężko pracował w złych warunkach śnieżno-lodowych i atmosferycznych na trzykilometrowym urwisku tego ośmiotysięcznika. Pokonano wszystkie trudności techniczne, jednak ostateczny atak Piotrowi Morawskiemu i Pustelnikowi załamał się na wysokości 7400 m.

Uczestnik tej wyprawy Marcin Miotk szybko powetował sobie niepowodzenie. Błyskawicznie potrafił przenieść się do Tybetu, do prawie opustoszałej bazy pod **Mount Everestem**. Po przeczekaniu niepogody, jednej nieudanej próbie i samotnej wspinaczce Miotk stanął 5 czerwca na wierzchołku najwyższego szczytu świata. Nie korzystał przy tym z tlenu z butli. Było to pierwsze polskie wejście w tym stylu na Everest.

Z innych wypraw w Himalajach Centralnych warto jeszcze odnotować pięć polskich wejść na **Cho Oyu** (8201 m).

Piotr Pustelnik odpoczywał krótko po wyprawie na Annapurnę. Latem wybrał się w Karakorum na drugi ze szczytów brakujących mu do zdobycia Korony Himalajów – **Broad Peak** (8051 m). Niestety, wskutek niekorzystnych warunków atmosferycznych próba zakończyła się dotarciem do niższego wierzchołka zwanego Rocky Summit (8028 m).

W Karakorum wspinająca się jeszcze jedna grupa (polsko-bułgarska) stawiająca sobie trudny cel. W jej skład wchodził m.in. Anna Czerwińska, Leszek Cichy i Dariusz Załuski, którzy zamierzali zdobyć drugi szczyt świata **K2** (8611 m). I im na przeszkodzie stanęła niepogoda, osiągnięto wysokość ok. 8000 m. Na pociechę zostaje fakt, że w tym sezonie nikomu nie udało się stanąć na wierzchołku K2.

Warto wspomnieć jeszcze o dwóch osiągnięciach polskich alpinistów w wysokich górach Azji.

W połowie września zespół w składzie: Tomasz Polok i Jan Kuczera, poprowadził nową, ok. 900-metrową drogę **Moonlight Pillar** na zachodnim filarze szczytu **Changi Peak** (inaczej Barasa, ok. 5000 m) w Dolinie Nangmah (Karakorum).

Janusz Onyszkiewicz

Janusz Onyszkiewicz urodził się 18 grudnia 1937 r. we Lwowie. Ukończył Wydział Matematyki na Uniwersytecie Warszawskim. Alpinizm uprawia od 1956 r., jest członkiem honorowym Klubu Wysokogórskiego w Warszawie. Karierę zaczynał od taternictwa jaskiniowego. W 1961 r. kierował wyprawą, która jako pierwsza osiągnęła dno Jaskini Śnieżnej (-640 m). W 1972 r. wszedł na Noszak (7492 m) i przetrawersował wszystkie 4 wierzchołki Aspe Safed (6607 m) w Hindukszu afgańskim. W 1974 r. wszedł na Pik Korzeniewskiej (7105 m) oraz Pik Komunizmu (7483 m) w Pamirze. W 1975 r. prowadził częściowo nową drogę na Gasherbrum 11 (8035 m, ówczesny wysokościowy rekord Polski) oraz uczestniczył w I wejściu na Gasherbrum III (7952 m) – wówczas najwyższy z niezdojanych szczytów świata. Polityk, poseł na Sejm (1989–2001). Minister obrony narodowej w latach 1992–93 oraz 1997–2000. Od 2004 r. jest posłem do Parlamentu Europejskiego.

Władze Związku

Zarząd

Prezydium: Janusz Onyszkiewicz – prezes, Jerzy Natkański – wiceprezes i sekretarz generalny, Agnieszka Gajewska – wiceprezes, Rafał Kardaś – skarbnik.
Członkowie: Zofia Bachleda – wiceprzewodnicząca Komisji Narciarstwa Wysokogórskiego, Marcin Bibro – Komisja Wspinaczki Sportowej, Piotr Drobot – Przewodniczący Komisji Wspinaczki Sportowej, Dariusz Porada – przewodniczący Komisji Szkolenia, Włodzimierz Porębski – przewodniczący Komisji Tatrzańskiej, Marek Wierzbowski – członek zarządu, Piotr Xięski – przewodniczący Komisji Wypraw i Unifikacji.

Biuro

Magdalena Słupińska – główna księgowa, Małgorzata Regulaska – specjalista, Bogumił Ślania – kierownik COS PZA „Betlejemka” w Zakopanem.

Natomiast Dawid Kaszlikowski i Michał Król zdobyli jeden z ostatnich dziewiczych szczytów w rejonie Miyar (Himachal Pradesh, Indie). Został nazwany **Lotos Peak** (ok. 5620 m).

Wielkie ściany

W tej kategorii możemy odnotować kilka interesujących osiągnięć, choć może nie tak spektakularnych jak w latach ubiegłych. Polacy wspinali się w Andach, północnoamerykańskich masywach Bugaboos i Yosemite, w górach Afryki i w Alpach.

Uczestnikami wyprawy w **Andy Peruwiańskie** byli Arkadiusz Grządziel, Bogusław Kowalski i Jerzy Stefański. Na sławnej i bardzo trudnej południowej ścianie szczytu **Sphinx** (La Esfinge, 5325 m) poprowadzili nową drogę. Została nazwana *Wyjście z Cienia*, jako że na antypodach południowe ściany kryją się w cieniu.

W alpejskim **masywie Mont Blanc** panowała tego lata bardzo niestabilna pogoda. W związku z tym wspinano się głównie po niezbyt długich skalnych drogach. Jedynym przejściem poważnej i długiej zakończyło się tragicznym wypadkiem, który położył się cieniem na całym sezonie wspinaczkowym. Janusz Porożyński i Paweł Przybysz pokonali sławny Centralny Filar Freney na Mont Blanc. Niestety, już w łatwym terenie podszczytowym Porożyński poślizgnął się, spadł około 1000 m i poniósł śmierć.

Kilka polskich zespołów wspinano się tego lata w **Dolomitach**, gdzie panowały bardziej sprzyjające warunki. Na szczególne wyróżnienie zasługują dwa przejścia:

- Michał Kajca i Andrzej Sokołowski pokonali trudną klasyczną drogę Cassina na Cima Ovest di Lavaredo, zaś Paweł Bzdziel i Jan Kuczera przeszli bardzo ciekawą drogę *Vivat Gorbi* (VIII, RP) na południowej ścianie Marmolady.
- Wiosną 2005 r. zorganizowano sportową wyprawę w rejon kanionu Taghia (**Atlas Wysoki**, Maroko). Uczestniczyli w niej Eliza Kubarska, Dawid Kaszlikowski i Przemysław Klimek. Polacy wytyczyli nową, ekstremalnie trudną klasyczną drogę, nazwaną *Fantasia*, na 800-metrowej ścianie Tagouimmt N'Tsoouiannt (2977m). Jest to poważna wspinaczka na najbardziej gładkiej części największej ściany pokonanej w Atlasie Wysokim.

Jerzy Stefański na nowej drodze południową ścianą Sphinx.

Wspinaczka sportowa

Z pewnością najważniejszą i najbardziej oczekiwaną przez zawodników imprezą w roku 2005 były mistrzostwa świata seniorów w Monachium. Wystartowało w nich ponad 200 zawodniczek i zawodników z całego świata, nie zabrakło również reprezentacji Polski. Największym sukcesem naszej kadry było zdobycie brązowego medalu przez Edytę Ropek w jej koronnej konkurencji – wspinaczce na czas. Dobry start zaliczyli również Renata Piszczek – 4 miejsce w bulderingu i Tomasz Oleksy – 4 miejsce na czas. Po słabszych ubiegłorocznych wynikach i nie najlepszym początku w 2005 r. nasz as atutowy Oleksy (przypomnijmy – wicemistrz świata we wspinaczce na czas z 2003 r.) znów zabłysnął pod koniec sezonu, wygrywając kilka poważnych zawodów o Puchar Świata i Rock Masters, nie tylko w swojej specjalności – wspinaczce na szybkość, ale także w bulderingu. W tej konkurencji Oleksy zdobył również międzynarodowe mistrzostwo Czech.

Juniorzy także mieli w tym sezonie ważną dla siebie imprezę i do tego na drugim końcu świata – w Pekinie. W mistrzostwach świata juniorów najlepiej wypadła Kinga Ociepka, która zajęła czwarte miejsce.

Jaskinie

Najbardziej spektakularnym sukcesem naszych grotolazów było zejście na dno najgłębszej jaskini świata – Jaskini Krubera, położonej w kaukaskim masywie Arabika. Ponieważ jaskinia znajduje się na terytorium Abchazji, będącej w konflikcie z Gruzją, niemożliwe okazało się zrealizowanie samodzielnej wyprawy. Polacy – Artur Nowak, Piotr Pilecki (obaj Speleoklub Gawra z Gorzowa) i Łukasz Wójtowicz (Speleoklubu Bobry z Żagania), uczestniczyli w międzynarodowej ekspedycji, zorganizowanej przez speleologów rosyjskich. Jaskinia okazała się trudna i wymagała nurkowania przez syfon na głębokości -1900 m. Do tego miejsca dotarli wszyscy trzej nasi grotolazi, natomiast samo jej dno (-2080 m) osiągnęli Artur Nowak i Łukasz Wójtowicz.

Piotr Morawski na wierzchołku Shisha Pangma (8027 m) – pierwsze wejście zimowe.

WSPINACZKA SPORTOWA**Mistrzostwa świata,
Monachium, Niemcy,
1-5.07****Kobiety****Konkurencja na czas (kobiety)**

1. Olena Riepko (UKR)
2. Walentina Jurina (RUS)
3. Edyta Ropek (POL)

Konkurencja na czas (mężczyźni)

1. Jewgienij Wajczehowski (RUS)
2. Maksym Stienkowej (UKR)
3. Siergiej Sinicy (RUS)
4. Tomasz Oleksy (POL)
16. Andrzej Mecherzyński-Wiktor (POL)
25. Łukasz Świrk (POL)

Konkurencja buldering (kobiety)

1. Olga Szałagina (UKR)
2. Julia Abramczuk (RUS)
3. Vera Kotasova (CZE)
4. Renata Piszczek (POL)

**Zawody Rockmasters,
Arco, Włochy, 3-4.09****Konkurencja na czas (mężczyźni)**

1. Tomasz Oleksy (POL)
2. Manuel Escobar (VEN)
3. Jewgienij Wajczehowski (RUS)

Konkurencja buldering (mężczyźni)

1. Kilian Fishhuber (AUT)
2. Loïc Gaidioz (FRA)
3. Nalle Hukkataival (FIN)
4. Tomasz Oleksy (POL)

**Puchar Świata, Veliko
Tarnovo, Bułgaria,
23-25.04****Konkurencja na czas (mężczyźni)**

1. Jewgienij Wajczehowski (RUS)
2. Aleksandr Pieszeczonow (RUS)
3. Siergiej Sinicy (RUS)
5. Tomasz Oleksy (POL)

**Puchar Świata,
Val Daone, Włochy,
30-31.07****Konkurencja na czas (mężczyźni)**

1. Tomasz Oleksy (POL)
2. Siergiej Sinicy (RUS)
3. Jewgienij Wajczehowski (RUS)

**Puchar Świata,
Firminy, Francja,
30.09-1.10****Konkurencja buldering (mężczyźni)**

1. Tomasz Oleksy (POL)
2. Daniel Dulac (FRA)
3. Kilian Fishhuber (AUT)

**Puchar Świata,
Szanghaj, Chiny,
22-23.10****Kobiety****Konkurencja na czas (kobiety)**

1. Walentina Jurina (RUS)
2. Olga Jewstigniewa (RUS)
3. Edyta Ropek (POL)

Klasyfikacja końcowa

1. Anna Saulewicz (RUS)	416 pkt.
2. Walentina Jurina (RUS)	380 pkt.
3. Olga Jewstigniewa (RUS)	237 pkt.
7. Edyta Ropek (POL)	159 pkt.

Mężczyźni**Konkurencja na czas**

1. Jewgienij Wajczehowski (RUS)
2. Siergiej Sinicy (RUS)
3. Chen Xiaojie (CHN)
5. Tomasz Oleksy (POL)

Klasyfikacja końcowa

1. Jewgienij Wajczehowski (RUS)	400 pkt.
2. Siergiej Sinicy (RUS)	341 pkt.
3. Tomasz Oleksy (POL)	273 pkt.
21. Łukasz Świrk (POL)	40 pkt.

**TATERNICTWO
I ALPINIZM****Tatry**

- Mięgoszowiecki Szczyt – nowa droga wschodnią ścianą *Bez jedynek ani róż*: Piotr Amsterdamski, Jan Hobrzański i Jakub Radziejowski, 30.08.
- Galeria Gankowa – nowa droga na północno-zachodniej ścianie *Final Cut*: Tadeusz Grzegorzewski i Artur Paszczak, 5.09.

Góry wysokie

- Shisha Pangma (8027 m) – I wejście zimowe: Piotr Morawski i Simone Moro (ITA), 13.01. Kierownik wyprawy Jan Szulc.
- Cho Oyu (8201 m): Wojciech Jankowski, Artur Kaźmierczak, 1.05; Ryszard Pawłowski, 3.05.
- Mount Everest (8848 m) – I polskie wejście bez tlenu: Marcin Miotk, 5.06.
- Broad Peak Rocky Summit (8028 m): Piotr Pustelnik, 21.07.
- Mustagh Ata (7546 m): Bogusław Chamielc, 13.08; Paweł Mitura, Małgorzata i Marcin Nowakowie oraz Witold Pietrzak, 14.08.
- Lotos Peak (ok. 5620 m) – I wejście na szczyt: Dawid Kaszlikowski i Michał Król, 5-6.09.
- Changi Peak (in. Barasa, ok. 5000 m) – nowa droga zachodnim filarem *Moonlight Pillar*: Jan Kuczera i Tomasz Polok, ok. 15.09.

Wielkie ściany

- Tagouimmt N'Tsoouiannt (rejion Taghia, Atlas Wysoki, Maroko, 2977m) – nowa droga *Fantasia* na północno-wschodniej ścianie: Eliza Kubarska, Dawid Kaszlikowski i Przemysław Klimek, 23-24.05.
- Sphinx (in. La Esfinge, 5325 m, Andy Peruwiańskie) – nowa droga *Wyjście z Cienia* na południowej ścianie: Arkadiusz Grządziel, Bogusław Kowalski i Jerzy Stefański, 3-4.07.
- Mont Blanc – Centralny Filar Freney: Janusz Porożyński i Paweł Przybysz, 21-23.07. (wypadek śmiertelny J. Porożyńskiego po ukończeniu drogi)
- Cima Ovest di Lavaredo (Dolomity) – droga *Cassina* na północnej ścianie: Michał Kajca i Andrzej Sokotowski, 28.07.
- Cima Grande di Lavaredo (Dolomity) – droga Comiego na północnej ścianie: Michał Kajca i Andrzej Sokotowski, 30.07.
- Marmolada (Dolomity) – droga *Vivat Gorbi* na południowej ścianie: Paweł Bździel i Jan Kuczera, 7.08.
- South Howser Spire (góry Purcella, masyw Bugaboos, Kanada) – droga Becky-Chouinard: Wawrzyniec Zakrzewski i Filip Zagórski oraz Maciej Ciesielski i Tadeusz Grzegorzewski, sierpień.
- Eiger (Alpy Berneńskie) – nowe warianty w prawej części północnej ściany: Maciej Przebitkowski i Maciej Sokotowski, 29.08.
- El Capitan (Yosemite) – droga *The Nose* na południowej ścianie: Maciej Ciesielski i Wawrzyniec Zakrzewski, 24.09. (w 10 godz. 19 min. – najszybsze polskie przejście);
- El Capitan (Yosemite) – droga *Freerider* na południowej ścianie: Adam i Paweł Pustelnikowie, 4 dni we wrześniu;

Ekspozowane trawersy na drodze Cassina na Cima Ovest di Lavaredo.